

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ «ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ & ΑΡΧΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ»
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο (6^ο σχολικού βιβλίου) : ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΘΕΜΑΤΑ

1. Να διαπιστώσετε αν οι ακόλουθες προτάσεις είναι σωστές ή λανθασμένες και να κυκλώσετε το **Σ** αν είναι σωστή ή το **Λ** αν είναι λανθασμένη:

α) Η δικαιοσύνη είναι η αποκαλούμενη «τέταρτη εξουσία» που ελέγχει την άσκηση της κρατικής εξουσίας.

Σ **Λ**

β) Δικαίωμα είναι η δυνατότητα αυτοκαθορισμού, που αναγνωρίζεται στο άτομο μέσα στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής πολιτείας.

Σ **Λ**

γ) Η ελευθερία προϋποθέτει ωριμότητα, αυτογνωσία, συνειδητοποίηση των ευθυνών και των υποχρεώσεων, που αυτή συνεπάγεται.

Σ **Λ**

δ) Τα δικαιώματα αναγνωρίζονται στο Σύνταγμα, χωρίς ο νομοθέτης να προβλέπει κάποιους περιορισμούς.

Σ **Λ**

2. Από τα ατομικά δικαιώματα του ατόμου, να αναπτύξετε:

- το άσυλο της κατοικίας και την προστασία του ιδιωτικού βίου
- τη θρησκευτική ελευθερία

3. Το Σύνταγμα, εκτός από δικαιώματα, καθιερώνει και υποχρεώσεις των πολιτών. Να τις περιγράψετε.

4. Ποια είναι τα συνταγματικά κατοχυρωμένα πολιτικά δικαιώματα του ατόμου;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

2. Το άσυλο της κατοικίας και η προστασία του ιδιωτικού βίου

Το Σύνταγμα προστατεύει την κατοικία και την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου, την οποία θεωρεί «απαραβίαστη». Αναγνωρίζει δηλαδή στο άτομο το δικαίωμα να ζει απερίσπαστο, χωρίς εξωτερικές επεμβάσεις (π.χ. εκ μέρους των οργάνων του κράτους), μόνο ή με την οικογένειά του (οικογενειακό άσυλο). 'My home is my castle', («το σπίτι μου είναι το φρούριό μου»), κατά την παραδοσιακή αγγλοσαξονική έκφραση). Τι σημαίνει άσυλο; Άσυλο σημαίνει απαραβίαστος τόπος. Κανένας δεν επιτρέπεται να εισέλθει στο χώρο της κατοικίας, χωρίς τη συγκατάθεση του ενοίκου. Επίσης, κανένας δεν μπορεί να εμποδίσει τον ενοίκο να εισέλθει στην κατοικία του. Η κατ' οίκον έρευνα επιτρέπεται μόνο κατά τους ορισμούς του νόμου.

Η θρησκευτική ελευθερία

«Η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης είναι απαραβίαστη. Η απόλαυση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων δεν εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις καθενός» (άρθρο 13 παρ.1). Ο καθένας είναι ελεύθερος να έχει τις θρησκευτικές πεποιθήσεις που επιθυμεί. Έχει επίσης την ελευθερία να εξωτερικεύει την πίστη και τα θρησκευτικά συναισθήματά του με ειδικές τελετουργικές διαδικασίες, εφόσον δεν προσβάλλει τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη. Εξάλλου το Σύνταγμα απαγορεύει τον προσηλυτισμό, την προσπάθεια δηλαδή προσέλκυσης οπαδών σε κάποια θρησκεία με αθέμιτα μέσα.

3. Το Σύνταγμα, εκτός από δικαιώματα, καθιερώνει και υποχρεώσεις των πολιτών, όπως :

α) ο σεβασμός του Συντάγματος και η τήρηση των νόμων. Ο σεβασμός στο Σύνταγμα και τους νόμους που συμφωνούν με αυτό και η αφοσίωση στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία αποτελούν θεμελιώδη υποχρέωση όλων των Ελλήνων (άρθρο 120 Σ.). Είναι η πρώτη και θεμελιώδης υποχρέωση που προβλέπει το Σύνταγμα.

β) Η υποχρέωση κοινωνικής ευθύνης και εθνικής αλληλεγγύης, όπως η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο για την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων ή επείγουσας κοινωνικής ανάγκης, πυρκαγιών, σεισμών κτλ. (άρθρο 25 Σ.).

γ) Η φορολογική υποχρέωση, δηλ. η υποχρέωση όλων των ελλήνων πολιτών να συνεισφέρουν στα δημόσια βάρη, χωρίς διακρίσεις, ανάλογα με την οικονομική τους δυνατότητα (άρθρο 4 παρ. 5 Σ.).

δ) Η στρατολογική υποχρέωση. Κάθε Έλληνας είναι υποχρεωμένος να συμβάλλει στην άμυνα της πατρίδας του, όπως ορίζουν οι νόμοι (άρθρο 4 παρ.6 Σ.).

ε) Η υποχρεωτική εκπαίδευση. Τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν μπορεί να είναι λιγότερα από εννέα (άρθρο 16 παρ. 3 Σ.).

4. α) το δικαίωμα του «εκλέγειν»: είναι το δικαίωμα που δίνει τη δυνατότητα στον εκλογέα να ψηφίσει για να εκλέξει τους αντιπροσώπους του (Βουλευτές, Ευρωβουλευτές, Νομαρχιακά, Δημοτικά Συμβούλια).

β) το δικαίωμα του «εκλέγεσθαι»: δίνει τη δυνατότητα στον πολίτη να εκλεγεί σε κάποιο δημόσιο αξίωμα, όπως το βουλευτικό.

γ) το δικαίωμα ίδρυσης ή συμμετοχής σε πολιτικό κόμμα.

δ) το δικαίωμα διορισμού ως δημοσίου υπαλλήλου στις δημόσιες θέσεις.

ε) το δικαίωμα διορισμού ως ενόρκου στα μικτά ορκωτά δικαστήρια της χώρας.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός